

Prof. dr hab. Jerzy Bogusławski
Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
Wydział Architektury Wnętrz
ul. Myśliwiecka 15

Recenzja rozprawy doktorskiej Pani mgr. Agnieszki Hubeny-Żukowskiej

**„Ogrody przydomowe istotnym elementem zielonej infrastruktury miasta
czy raczej miejscem ekspresji ich twórców?”**

Promotor: prof. dr hab. Remigiusz Grochal
Promotor pomocniczy: dr Paweł M. Owsiany

CZĘŚĆ PIERWSZA

Podstawowe dane o kandydatce:

1. Pani Agnieszki Hubeny-Żukowska uzyskała tytuł magistra 30 lipca 2018 r. na Wydziale Architektury i Wzornictwa, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku.
2. Pani Agnieszka Hubeny-Żukowska nie ubiegała się dotychczas o nadanie tytułu doktora.
3. Pani Agnieszka Hubeny-Żukowska rozpoczęła pracę zawodową w Anglii od sześciomiesięcznej praktyki w roku 1996 r. w Hever Castle, Hever, Kent kontynuując ją jako ogrodnik w ogrodzie zabytkowym. Następnie opiekowała się parkiem i parterem kwiatowym w Waddesdon Manor, The Rothschild Collection, The National Trust, Waddesdon, Buckinghamshire, a od 1997r. pracuje w centrum ogrodniczym. W tym samym roku rozpoczęła praktykę w John Brookes Landscape Design. Ostatnią pracą na terenie Anglii była praca jako ogrodnik w latach 1998 – 2000 w Edenbridge House. W Polsce doktorantka pracowała jako projektant ogrodów w latach 2001 - 2006 w P.P.H Hubeny, Barbara i Krzysztof Hubeny, a następnie do roku 2015 była dziennikarką w pismach zawodowych. W międzyczasie w roku 2012 założyła własną firmę „Pejzaż”, aby następnie związać się jako wykładowca z ASP w Gdańsku i SSW w Sopocie , gdzie pracuje do dzisiaj.

Informacje o rozprawie doktorskiej:

- a. Tytuł: „Ogrody przydomowe istotnym elementem zielonej infrastruktury miasta czy raczej miejscem ekspresji ich twórców?”
- b. Ocena układu i info o poszczególnych częściach:
 - Przesłana praca składa się z 260 stronicowej publikacji i pendriva zawierającego życiorys z opisem dorobku twórczego i portfolio doktorantki oraz rozprawy doktorskiej zapisanej w formie elektronicznej.
 - Dodatkowo na pendrivie w formie aneksu załączone są wywiady i ankiety przeprowadzone w ramach pracy doktorskiej wraz z ich zestawieniami.
 - Praca doktorska składa się z dziewięciu rozdziałów bibliografii i spisu ilustracji.Układ pracy bardzo czytelny.
- c. Ocena zastosowanego piśmiennictwa
 - Praca zawiera trzysta sześćdziesiąt pięć pozycji bibliograficznych.

Całość przedstawionego piśmiennictwa jest związana z treścią doktoratu i dobrze dobrana merytorycznie. Jej zakres jest sięgający daleko ponad wymagany dla doktoratów.

d. Wskazanie i ocena celu pracy

Cel pracy:

- Przeanalizowanie możliwości jakie dają przydomowe ogrody miejskie.
- Przedstawienie własnego podejścia i zasad projektowania tych przestrzeni.

Ocena:

- Praca zawiera bardzo potrzebne i nowatorskie badania obrazujące kształtowanie wspólnych przestrzeni miasta.

e. Wskazanie i ocena metod badawczych

- Metody badawcze zastosowane przez Doktorantkę są w pełni profesjonalne i świadczą o świetnie opanowanym warsztacie naukowym.

f. Ocena wyników badań

- Wyniki badań są nowatorskie i wnoszą wiele ważnych elementów do prac związanych z projektowaniem urbanistycznym jak i zieleni w mieście.

g. Info o ewentualnych nieprawidłowościach

- brak

h. Czy stanowi oryginalne dzieło

- Praca stanowi oryginalne dzieło pokazujące powiązanie zielonej infrastruktury miast z ekspresją tworzących ją projektantów.

i. Ocena wiedzy kandydata i samodzielności prac naukowej i artystycznej

- Wiedzę Doktorantki ilustruje zakres bibliografii wyszczególnionej w rozprawie doktorskiej obejmujący 365 pozycji oraz napisanie stu pięciu artykułów popularno-naukowych. O samodzielności pracy naukowej i artystycznej świadczy wykonanie około trzystu projektów ogrodów oraz uczestnictwo w osiemnastu konkursach krajowych i zagranicznych, z których czterokrotnie otrzymała pierwsze miejsce.
- Ponadto Doktorantka uczestniczyła w trzydziestu wystawach, w tym szesnastu zagranicznych, a swoją wiedzę poszerzała na piętnastu kursach i szkoleniach oraz trzydziestu pięciu warsztatach i wykładach.

j. Wyróżnienie – uzasadnienie.

Uważam, że praca Pani mgr. Agnieszki Hubeny-Żukowskiej powinna być wyróżniona. Zarówno zakres opracowania, jak i wiedza oraz warsztat badawczy Doktorantki wykracza daleko poza zakres z jakim spotykałem się dotychczas w rozprawach doktorskich.

CZĘŚĆ DRUGA

„... postanowiłem, że strukturalne i techniczne wymiary projektowania nigdy nie mogą oddzielać życia ludzkiego od natury...” arch. Richard Neutry

Rozdział **pierwszy** „wstęp” ma cztery podrozdziały, z których pierwszy opisuje stan wiedzy na temat przestrzeni miasta, zielonej infrastruktury, powiązania sztuki, twórczości i filozofii z terytorium ogrodu, historii ich zakładania i tendencji we współczesnym ich projektowaniu. Jest rzeczą oczywistą, że jest niemożliwe na 15 stronach omówić wszystkie te zagadnienia, więc raczej traktować je trzeba jako przypomnienie problemów mających wpływ na treść doktoratu.

Drugi i trzeci podrozdział uzasadnia genezę i podjęcie tematu przez Doktorantkę. Zwraca ona uwagę na stresujące otoczenie społeczne miasta i rugowanie przestrzeni zielonych. W tym miejscu Autorka analizuje pojęcia miasta, domu, ogrodu, twórcy i jego ekspresji. Doktorantka nie podaje jednoznacznej definicji miasta z powodu jak to określiła dużej ilości cech paradoksalnych występujących w mieście.

Definicja pojęcia dom jako przestrzeni, która przekształca się z budynku dopiero po zamieszkaniu pozwala na określenie go jako „miejsca” czyli przestrzeni, do której mamy stosunek emocjonalny. Podobnie Doktorantka nie podaje jednej definicji pojęcia „ogród”. Wydaje się, że najbliższe Autorce są definicje opisujące ogród jako miejsce wybudowane przez człowieka w rzeczywistym krajobrazie, w zgodzie z istniejącymi warunkami, czy jako naturę ujarzmioną i zhumanizowaną. Opisanie pojęcia ogrodu kończą się zacytowaniem przepisów prawnych zaliczających ogrody przydomowe do Zielonej Infrastruktury Miasta (ZI). Na zakończenie tego rozdziału Doktorantka określiła cel pracy jako pokazanie i przeanalizowanie wieloaspektowych możliwości jakie daje przestrzeń przydomowych ogrodów miejskich oraz postawiła dwie hipotezy badawcze:

- I. Ogrody przydomowe są istotnym elementem strukturalno – funkcjonalnym zielonej infrastruktury miasta.
- II. Ogrody przydomowe są miejscem ekspresji ich twórców.¹

Rozdział **drugi** opisujący metody badań i teren badań a rozdział **trzeci** poświęcony jest samym badaniom, zapisie wyników i wyciągnięciu z nich wniosków. Badania zostały przeprowadzone autorską metodą powstałą na potrzeby pracy i objęły 69 wywiadów spośród 250 przeprowadzonych przez Autorkę oraz analizie układów urbanistycznych pięciu miast Polskich. Doktorantka podzieliła pracę na dwie części - pierwszą „Miasto” związana z hipotezą I i drugą „Projekty” związana z hipotezą II. Rozdział drugi kończy się opisem metody analizy projektów SWOT. W rozdziale trzecim Autorka analizując problemy metodą zaproponowaną w rozdziale drugim udowadnia słuszność postawionej pierwszej i drugiej hipotezy badawczej².

Rozdział **czwarty** to „dyskusja”. W tym rozdziale podstawowym zdaniem dla mnie jest zdanie „...przyjmując założenie, że ogród przydomowy ... stanowi przedłużenie przestrzeni domu, możemy założyć, że wymagania człowieka względem ogrodu są podobne do tych względem domu...”³. Zdanie to daje podstawę do dalszych badań i dlatego w tej części opracowania doktorantka analizuje nie tylko sam ogród przydomowy, ale także jego wpływ na otoczenie oraz jego zmienność pod wpływem otoczenia. Szuka zarówno źródeł inspiracji, jak i bada jaką rolę odgrywają w przestrzeni miejskiej. Opisuje związki z filozofią i sztuką. Bada warsztat projektanta ogrodów i uznaje naturę jako współtwórcę. W tym rozdziale można poznać credo Doktorantki, która często w innych rozdziałach skrywa swoje emocje twórcze za suchym językiem technicznym.

Autorka po przeprowadzonej dyskusji i na podstawie uzyskanych wyników w rozdziale **piątym i szóstym** przeprowadza analizę SWOT i falsyfikację postawionych hipotez.

Dobre praktyki opisane w rozdziale **siódmym** stanowi czternaście zasad jakimi powinni kierować się projektanci. Opisane praktyki są na tyle uniwersalne, że dotyczą wszystkich projektantów, architektów czy dizajnerów niezależnie w jakiej dziedzinie tworzą. Dziwi mnie treść punktu trzeciego wprowadzającego właściciela w rolę współtwórcy. Najczęściej inwestor (właściciel) zamawia dokumentację u konkretnego projektanta ponieważ zna jego realizacje i oczekuje stworzenia czegoś czego sam by dla siebie nie stworzył. Ważne jest aby właściciel utożsamiał się z powstałym dziełem i dzięki temu otoczył go opieką. Drugim zdziwieniem jest dla mnie postawienie w jednym szeregu jako równoważnych sobie pojęć - utylitaryzmu, rasizmu czy modernizmu, jako postawy wynikającej z dominacji człowieka nad przyrodą.

¹ Str. 32

² Str. 53

³ Str. 75

Ostatni rozdział **ósmy**⁴ opisuje powstawanie ogrodu białego i szczęśliwego. Jest to opis fascynujący, w którym przeplatają się podjęte przez projektantkę założenia techniczne i warsztatowe z bardzo osobistymi przemyśleniami na temat miejsca człowieka zanurzonego w naturze. Ogrodu, który spełniałby podstawowe potrzeby człowieka, przy czym Doktorantka zakłada, że ludzie są elementem natury, która składa się z „istot innych niż ludzie”, ale równych człowiekowi. Ten pogląd stawia projektanta ogrodów w roli demiurga, który dzięki wprowadzeniu „nowego animizmu” i sprowadzeniu „Homo sapiens” do części natury, która jest twórcza ale nie wyjątkowa, kształtuje swój mikrokosmos będący odzwierciedleniem obrazu idealnego.

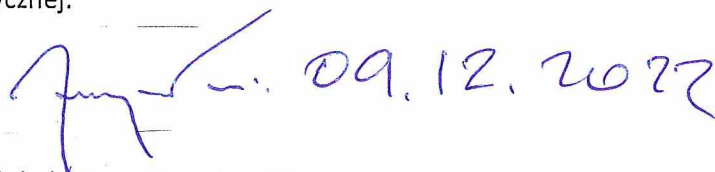
W całej swojej pracy Doktorantka unika porównań symbolicznych. A przecież cała historia zakładania ogrodów pełna jest symboli odnoszących się do czasów doskonałej harmonii człowieka z przyrodą. Trudno jest założyć, że kompozycja zaprojektowanego ogrodu tylko przypadkowo powtarza układ przestrzenny Rajskiego Ogrodu, opisanego w Biblii. Cztery rzeki krzyżujące się w środku ogrodu, gdzie zasadzone zostało drzewo, z którego wykluła się złudna możliwość bycia równym Bogu. Rzeźba obrazująca duszę, jakby przypominająca o niematerialnej stronie *ogrodu* czy brama będąca symbolem opuszczenia i powrotu. Dominujący kolor biały, w kulturze europejskiej symbol niewinności i czystości. A wszystko to opisane w rozdziale ósmym (będącym błędem w numeracji, bo w spisie treści jest dziewiątym), a ósemka jest w Biblii symbolem nowych narodzin.

To wielka znajomość warsztatu projektanta ogrodów zarówno od strony zasad kompozycji jak i techniki nasadzeń czy potrzeb pojedynczych roślin pozwoliła na tak rzetelne i drobiazgowo opracowanie tematu i osiągnięcie założonego celu, który na początku pracy (str.32) został opisany jako przeanalizowanie możliwości, jakie dają przydomowe ogrody miejskie oraz przedstawienie własnego podejścia i zasad projektowania tych przestrzeni. Na końcu (str.223) doszedł jeszcze kolejny „Celem tej pracy było i jest znalezienie sposobu na ponowne przybliżenie człowieka do natury”. Doktorantka osiągnęła wszystkie założone cele.

Całość kończą dwadzieścia dwie fotografie białego ogrodu, obrazujące jego piękno niezależne od pory roku czy dnia.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z dorobkiem twórczym Pani Agnieszki Hubeny Żukowskiej oraz z przedstawioną rozprawą doktorską zatytułowaną „Ogrody przydomowe istotnym elementem zielonej infrastruktury miasta czy raczej miejscem ekspresji ich twórców” stwierdzam, że Pani Agnieszka Hubeny Żukowska spełniła wszystkie warunki do uzyskania stopnia doktora. Jej rozprawa doktorska przygotowana pod opieką promotora prof. dr hab. Remigiusza Grochali i promotora pomocniczego dr Pawła M. Owsiany stanowi oryginalne artystyczne rozwiązanie problemu w zakresie sztuki projektowania i wykazuje umiejętność posługiwania się ogólną wiedzą teoretyczną w dyscyplinie. Rozprawa ukazuje również, że Pani Agnieszki Hubeny Żukowskiej posiada umiejętność prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej.

Prof. dr hab. Jerzy Bogusławski

⁴ Numeracja wg. tytułu a nie spisu treści.

Prof. dr hab. Jerzy Bogusławski
Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
Wydział Architektury Wnętrz
ul. Myśliwiecka 15

Recenzja rozprawy doktorskiej Pani mgr. Agnieszki Hubeny-Żukowskiej

**„Ogrody przydomowe istotnym elementem zielonej infrastruktury miasta
czy raczej miejscem ekspresji ich twórców?”**

Promotor: prof. dr hab. Remigiusz Grochal
Promotor pomocniczy: dr Paweł M. Owsiany

CZĘŚĆ PIERWSZA

Podstawowe dane o kandydatce:

1. Pani Agnieszki Hubeny-Żukowska uzyskała tytuł magistra 30 lipca 2018 r. na Wydziale Architektury i Wzornictwa, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku.
2. Pani Agnieszka Hubeny-Żukowska nie ubiegała się dotychczas o nadanie tytułu doktora.
3. Pani Agnieszka Hubeny-Żukowska rozpoczęła pracę zawodową w Anglii od sześciomiesięcznej praktyki w roku 1996 r. w Hever Castle, Hever, Kent kontynuując ją jako ogrodnik w ogrodzie zabytkowym. Następnie opiekowała się parkiem i parterem kwiatowym w Waddesdon Manor, The Rothschild Collection, The National Trust, Waddesdon, Buckinghamshire, a od 1997r. pracuje w centrum ogrodniczym. W tym samym roku rozpoczęła praktykę w John Brookes Landscape Design. Ostatnią pracą na terenie Anglii była praca jako ogrodnik w latach 1998 – 2000 w Edenbridge House. W Polsce doktorantka pracowała jako projektant ogrodów w latach 2001 - 2006 w P.P.H Hubeny, Barbara i Krzysztof Hubeny, a następnie do roku 2015 była dziennikarką w pismach zawodowych. W międzyczasie w roku 2012 założyła własną firmę „Pejzaż”, aby następnie związać się jako wykładowca z ASP w Gdańsku i SSW w Sopotie , gdzie pracuje do dzisiaj.

Informacje o rozprawie doktorskiej:

- a. Tytuł: „Ogrody przydomowe istotnym elementem zielonej infrastruktury miasta czy raczej miejscem ekspresji ich twórców?”
- b. Ocena układu i info o poszczególnych częściach:
 - Przesłana praca składa się z 260 stronicowej publikacji i pendriva zawierającego życiorys z opisem dorobku twórczego i portfolio doktorantki oraz rozprawy doktorskiej zapisanej w formie elektronicznej.
 - Dodatkowo na pendrivie w formie aneksu załączone są wywiady i ankiety przeprowadzone w ramach pracy doktorskiej wraz z ich zestawieniami.
 - Praca doktorska składa się z dziewięciu rozdziałów bibliografii i spisu ilustracji. Układ pracy bardzo czytelny.
- c. Ocena zastosowanego piśmiennictwa
 - Praca zawiera trzysta sześćdziesiąt pięć pozycji bibliograficznych.

Całość przedstawionego piśmiennictwa jest związana z treścią doktoratu i dobrze dobrana merytorycznie. Jej zakres jest sięgający daleko ponad wymagany dla doktoratów.

d. Wskazanie i ocena celu pracy

Cel pracy:

- Przeanalizowanie możliwości jakie dają przydomowe ogrody miejskie.
- Przedstawienie własnego podejścia i zasad projektowania tych przestrzeni.

Ocena:

- Praca zawiera bardzo potrzebne i nowatorskie badania obrazujące kształtowanie wspólnych przestrzeni miasta.

e. Wskazanie i ocena metod badawczych

- Metody badawcze zastosowane przez Doktorantkę są w pełni profesjonalne i świadczą o świetnie opanowanym warsztacie naukowym.

f. Ocena wyników badań

- Wyniki badań są nowatorskie i wnoszą wiele ważnych elementów do prac związanych z projektowaniem urbanistycznym jak i zieleni w mieście.

g. Info o ewentualnych nieprawidłowościach

- brak

h. Czy stanowi oryginalne dzieło

- Praca stanowi oryginalne dzieło pokazujące powiązanie zielonej infrastruktury miast z ekspresją tworzących ją projektantów.

i. Ocena wiedzy kandydata i samodzielności prac naukowej i artystycznej

- Wiedzę Doktorantki ilustruje zakres bibliografii wyszczególnionej w rozprawie doktorskiej obejmujący 365 pozycji oraz napisanie stu pięciu artykułów popularno-naukowych. O samodzielności pracy naukowej i artystycznej świadczy wykonanie około trzystu projektów ogrodów oraz uczestnictwo w osiemnastu konkursach krajowych i zagranicznych, z których czterokrotnie otrzymała pierwsze miejsce.
- Ponadto Doktorantka uczestniczyła w trzydziestu wystawach, w tym szesnastu zagranicznych, a swoją wiedzę poszerzała na piętnastu kursach i szkoleniach oraz trzydziestu pięciu warsztatach i wykładach.

j. Wyróżnienie – uzasadnienie.

Uważam, że praca Pani mgr. Agnieszki Hubeny-Żukowskiej powinna być wyróżniona. Zarówno zakres opracowania, jak i wiedza oraz warsztat badawczy Doktorantki wykracza daleko poza zakres z jakim spotykałem się dotychczas w rozprawach doktorskich.

CZĘŚĆ DRUGA

„... postanowiłem, że strukturalne i techniczne wymiary projektowania nigdy nie mogą oddzielać życia ludzkiego od natury...” arch. Richard Neutry

Rozdział **pierwszy** „wstęp” ma cztery podrozdziały, z których pierwszy opisuje stan wiedzy na temat przestrzeni miasta, zielonej infrastruktury, powiązania sztuki, twórczości i filozofii z terytorium ogrodu, historii ich zakładania i tendencji we współczesnym ich projektowaniu. Jest rzeczą oczywistą, że jest niemożliwe na 15 stronach omówić wszystkie te zagadnienia, więc raczej traktować je trzeba jako przypomnienie problemów mających wpływ na treść doktoratu.

Drugi i trzeci podrozdział uzasadnia genezę i podjęcie tematu przez Doktorantkę. Zwraca ona uwagę na stresujące otoczenie społeczne miasta i rugowanie przestrzeni zielonych. W tym miejscu Autorka analizuje pojęcia miasta, domu, ogrodu, twórcy i jego ekspresji. Doktorantka nie podaje jednoznacznej definicji miasta z powodu jak to określiła dużej ilości cech paradoksalnych występujących w mieście.

Definicja pojęcia dom jako przestrzeni, która przekształca się z budynku dopiero po zamieszkaniu pozwala na określenie go jako „miejsca” czyli przestrzeni, do której mamy stosunek emocjonalny. Podobnie Doktorantka nie podaje jednej definicji pojęcia „ogród”. Wydaje się, że najbliższe Autorce są definicje opisujące ogród jako miejsce wybudowane przez człowieka w rzeczywistym krajobrazie, w zgodzie z istniejącymi warunkami, czy jako naturę ujarzmioną i zhumanizowaną. Opisanie pojęcia ogrodu kończą się zacytowaniem przepisów prawnych zaliczających ogrody przydomowe do Zielonej Infrastruktury Miasta (ZI). Na zakończenie tego rozdziału Doktorantka określiła cel pracy jako pokazanie i przeanalizowanie wieloaspektowych możliwości jakie daje przestrzeń przydomowych ogrodów miejskich oraz postawiła dwie hipotezy badawcze:

- I. Ogrody przydomowe są istotnym elementem strukturalno – funkcjonalnym zielonej infrastruktury miasta.
- II. Ogrody przydomowe są miejscem ekspresji ich twórców. ¹

Rozdział **drugi** opisujący metody badań i teren badań a rozdział **trzeci** poświęcony jest samym badaniom, zapisie wyników i wyciągnięciu z nich wniosków. Badania zostały przeprowadzone autorską metodą powstałą na potrzeby pracy i objęły 69 wywiadów spośród 250 przeprowadzonych przez Autorkę oraz analizie układów urbanistycznych pięciu miast Polskich. Doktorantka podzieliła pracę na dwie części - pierwszą „Miasto” związana z hipotezą I i drugą „Projekty” związana z hipotezą II. Rozdział drugi kończy się opisem metody analizy projektów SWOT. W rozdziale trzecim Autorka analizując problemy metodą zaproponowaną w rozdziale drugim udowadnia słuszność postawionej pierwszej i drugiej hipotezy badawczej².

Rozdział **czwarty** to „dyskusja”. W tym rozdziale podstawowym zdaniem dla mnie jest zdanie „...przyjmując założenie, że ogród przydomowy ... stanowi przedłużenie przestrzeni domu, możemy założyć, że wymagania człowieka względem ogrodu są podobne do tych względem domu...”³. Zdanie to daje podstawę do dalszych badań i dlatego w tej części opracowania doktorantka analizuje nie tylko sam ogród przydomowy, ale także jego wpływ na otoczenie oraz jego zmienność pod wpływem otoczenia. Szuka zarówno źródeł inspiracji, jak i bada jaką rolę odgrywają w przestrzeni miejskiej. Opisuje związki z filozofią i sztuką. Bada warsztat projektanta ogrodów i uznaje naturę jako współtwórcę. W tym rozdziale można poznać credo Doktorantki, która często w innych rozdziałach skrywa swoje emocje twórcze za suchym językiem technicznym.

Autorka po przeprowadzonej dyskusji i na podstawie uzyskanych wyników w rozdziale **piątym i szóstym** przeprowadza analizę SWOT i falsyfikację postawionych hipotez.

Dobre praktyki opisane w rozdziale **siódmym** stanowi czternaście zasad jakimi powinni kierować się projektanci. Opisane praktyki są na tyle uniwersalne, że dotyczą wszystkich projektantów, architektów czy dizajnerów niezależnie w jakiej dziedzinie tworzą. Dziwi mnie treść punktu trzeciego wprowadzającego właściciela w rolę współtwórcy. Najczęściej inwestor (właściciel) zamawia dokumentację u konkretnego projektanta ponieważ zna jego realizacje i oczekuje stworzenia czegoś czego sam by dla siebie nie stworzył. Ważne jest aby właściciel utożsamiał się z powstałym dziełem i dzięki temu otoczył go opieką. Drugim zdziwieniem jest dla mnie postawienie w jednym szeregu jako równoważnych sobie pojęć - utylitaryzmu, rasizmu czy modernizmu, jako postawy wynikającej z dominacji człowieka nad przyrodą.

¹ Str. 32

² Str. 53

³ Str. 75

Ostatni rozdział **ósmym**⁴ opisuje powstawanie ogrodu białego i szczęśliwego. Jest to opis fascynujący, w którym przeplatają się podjęte przez projektantkę założenia techniczne i warsztatowe z bardzo osobistymi przemyśleniami na temat miejsca człowieka zanurzonego w naturze. Ogrodu, który spełniałby podstawowe potrzeby człowieka, przy czym Doktorantka zakłada, że ludzie są elementem natury, która składa się z „istot innych niż ludzie”, ale równych człowiekowi. Ten pogląd stawia projektanta ogrodów w roli demiurga, który dzięki wprowadzeniu „nowego animizmu” i sprowadzeniu „Homo sapiens” do części natury, która jest twórcza ale nie wyjątkowa, kształtuje swój mikrokosmos będący odzwierciedleniem obrazu idealnego.

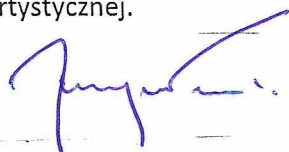
W całej swojej pracy Doktorantka unika porównań symbolicznych. A przecież cała historia zakładania ogrodów pełna jest symboli odnoszących się do czasów doskonałej harmonii człowieka z przyrodą. Trudno jest założyć, że kompozycja zaprojektowanego ogrodu tylko przypadkowo powtarza układ przestrzenny Rajskiego Ogrodu, opisanego w Biblii. Cztery rzeki krzyżujące się w środku ogrodu, gdzie zasadzone zostało drzewo, z którego wyklęła się złudna możliwość bycia równym Bogu. Rzeźba obrazująca duszę, jakby przypominająca o niematerialnej stronie ogrodu czy brama będąca symbolem opuszczenia i powrotu. Dominujący kolor biały, w kulturze europejskiej symbol niewinności i czystości. A wszystko to opisane w rozdziale ósmym (będącym błędem w numeracji, bo w spisie treści jest dziewiątym), a ósemka jest w Biblii symbolem nowych narodzin.

To wielka znajomość warsztatu projektanta ogrodów zarówno od strony zasad kompozycji jak i techniki nasadzeń czy potrzeb pojedynczych roślin pozwoliła na tak rzetelne i drobiazgowo opracowanie tematu i osiągnięcie założonego celu, który na początku pracy (str.32) został opisany jako przeanalizowanie możliwości, jakie dają przydomowe ogrody miejskie oraz przedstawienie własnego podejścia i zasad projektowania tych przestrzeni. Na końcu (str.223) doszedł jeszcze kolejny „Celem tej pracy było i jest znalezienie sposobu na ponowne przybliżenie człowieka do natury”. Doktorantka osiągnęła wszystkie założone cele.

Całość kończą dwadzieścia dwie fotografie białego ogrodu, obrazujące jego piękno niezależne od pory roku czy dnia.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z dorobkiem twórczym Pani Agnieszki Hubeny Żukowskiej oraz z przedstawioną rozprawą doktorską zatytułowaną „Ogrody przydomowe istotnym elementem zielonej infrastruktury miasta czy raczej miejscem ekspresji ich twórców” stwierdzam, że Pani Agnieszka Hubeny Żukowska spełniła wszystkie warunki do uzyskania stopnia doktora. Jej rozprawa doktorska przygotowana pod opieką promotora prof. dr hab. Remigiusza Grochali i promotora pomocniczego dr Pawła M. Owsiany stanowi oryginalne artystyczne rozwiązanie problemu w zakresie sztuki projektowania i wykazuje umiejętność posługiwania się ogólną wiedzą teoretyczną w dyscyplinie. Rozprawa ukazuje również, że Pani Agnieszki Hubeny Żukowskiej posiada umiejętność prowadzenia samodzielnego pracy artystycznej.

09.12.2022

Prof. dr hab. Jerzy Bogusławski

⁴ Numeracja wg. tytułu a nie spisu treści.